

Neste Oyj:n Kilpilahti–Anttila 2x400 kV voimajohdon YVA-tarveharkinta / lausunto ELY-keskukselle

Ympäristöterveysjaosto 12.12.2024 § 115
2671/11.05.02.08/2024

Valmistelu ja lisätiedot
terveydensuojelusuunnittelija Hanna Sivén
etunimi.sukunimi@porvoo.fi

Neste Oyj on pyytänyt Uudenmaan ELY-keskukselta päätöstä siitä, edellyttävätkö 2 x 400 kV:n voimajohdon rakentaminen välillä Kilpilahti–Anttila ympäristövaikutusten arviointimenettelyä (YVA). Uudenmaan ELY-keskus pyytää Porvoon terveydensuojelun kannanottoa asiasta. Kannanotot pyydetään toimittamaan sähköisesti Uudenmaan ELY-keskuksen kirjaamoon kirjaamo.uusimaa@ely-keskus.fi sekä tiedoksi annukka.engstrom@ely-keskus.fi

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 4.12.2024. Lausunnon antamiselle myönnettiin lisäaikaa 16.12.2024 saakka. Kannanotoissa pyydetään mainitsemaan asian diaarinumero UUDELY/2888/2024. Lausuntopyyntö liitteineen on ladattavissa osoitteesta: [☐ KilpilahtiAnttila2x400kV](#)

Neste Oyj yhdessä Borealis Polymers Oy:n kanssa selvittävät uutta nykyiset 110 kV:n yhteydet korvaavaa 400 (Anttila–Kilpilahti A) ja 400 + 110 (Anttila–Kilpilahti A) kilovoltin voimajohtoyhteyttä välillä Anttila–Kilpilahti. Uusilla voimajohdoilla on tarkoitus korvata voimassa olevat 110 kV:n linjat Anttilan muuntoasemalta Kilpilahden teollisuusalueelle. Uusittavat ja parannettavat yhteydet sijoittuvat pääosin Porvoon kunnan alueelle, pohjoisosissa pieneltä osin Sipoon kunnan alueelle. Hankkeella pyritään lisäämään energiansaantivarmuutta ja nostamaan kapasiteettia kyseisellä yhteysvälillä tukemaan Kilpilahden teollisuusalueen kehitystä ja toimintojen sähköistymistä.

Hanketyyppi ei suoraan vastaa YVA-lain 252/2017 hankeluettelossa (lain liite 1) mainittua kohtaa 8) energian ja aineiden siirto sekä varastointi alakohtaa b) vähintään 220 kilovoltin maanpäälliset voimajohdot, joiden pituus on yli 15 kilometriä. Neste Oyj yhdessä Borealis Polymers Oy:n kanssa pyytävät Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta päätöstä, sovelletaanko hankkeeseen ympäristövaikutusten arvioinnissa annetun lain (YVA-laki 252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä. Tässä YVA-menettelyn soveltamisharkintapäätöksen tueksi laaditussa selvityksessä on esitetty hankkeen perustiedot, hankealueen ympäristön nykytilan kuvaus sekä kuvauksen hankkeen todennäköisistä merkittävistä ympäristövaikutuksista. Hankkeesta on laadittu aiemmin ympäristöselvitys, jonka sisältö on esitetty tässä YVA-tarveharkinnassa. Tarveharkintaan on täydennetty tietoja ympäristöselvityksestä saatujen lausuntojen

perusteella sekä pyritty tarkentamaan ja täsmentämään hankkeen tietoja hankesuunnittelun edettyä prosessin aikana.

Suunnittelualaue sijaitsee Uudenmaan maakunnassa pääosin Porvoon kaupungin, mutta pohjoisessa pieneltä osin myös Sipoon kunnan alueella. Tarkasteltavien voimajohto-osuuksien pituus on vaihtoehdossa A 10,8 km, vaihtoehdossa B 11,2 km ja vaihtoehdossa C noin 10,9 km. Lopullinen pituus kunkin johto-osuuden osalta määräytyy sen mukaan, miltä suunnalta liityntä Anttilan sähköasemalle on mahdollista toteuttaa. Suunnittelualaueen koillis-/itäpuolella sijaitsevaan Porvoon keskustaan on matkaa lähimmillään noin 13 kilometriä ja luoteis-/ja länsipuolella sijaitsevaan Sipoon keskustaan lähimmillään noin 5,5 kilometriä.

Uudella voimajohtoyhteydellä on tarkoitus parantaa Kilpilahden teollisuusalueen toimijoiden sähkönsiirtokapasiteettia ja toimintavarmuutta. Hankkeen toteuttamatta jättäminen ei ole mahdollista, koska alueen sähkönsiirtoa ei voida tulevaisuudessa hoitaa nykyisellä siirtoverkolla ja jo päätetyillä verkkoinvestoinneilla ilman haitallisia siirtokapasiteettirajoituksia tai vaarantamatta käyttövarmuutta.

Uudet voimajohdot on kaikissa vaihtoehdoissa suunniteltu sijoitettavaksi nykyisten johtojen läheisyyteen/tilalle, jolloin maakäytöllisesti voimajohdoista aiheutuva muutos jää mahdollisimman vähäiseksi. Hankkeen toteuttaminen edellyttää kahden tässä ympäristöselvityksessä reittivaihtoehdon (A, B tai C) toteuttamista. Käytännössä olemassa olevaan johtoaukeaan nykyisen voimajohdon paikalle sijoittuva vaihtoehto A on vaikutuksiltaan kaikista vähäisin, sillä sen aiheuttama muutos nykytilanteeseen verrattuna on pienin. Reittivaihtoehdon A toteuttaminen on näin ollen käytännössä ensisijainen valinta toiseksi linjaukseksi. Toinen johto voidaan toteuttaa joko suunnitellun lijauksen B tai C mukaisesti, jolloin hankkeen toteutuessa rakennetaan joko voimajohdot A+B tai A+C. Vaihtoehtoisesti voidaan toteuttaa myös B+C, mutta tällöin molemmat uutena rakennettavat johdot jouduttaisiin toteuttamaan uuteen maastokäytävään, mikä edellyttää laaja-alaisimpia hakkuita alueella ja muutos nykytilanteeseen alueella on kaikista suurin.

Alustavan aikataulun mukaan voimajohtojen rakentamisen edellyttämät maastotutkimukset ja yleissuunnittelu tehdään vuosina 2023–2025. Hankkeen rakentamisen arvioidaan tapahtuvan vuosina 2026–2031. Kohteelle on tehty vuonna 2024 ympäristöselvitys (Afrý Finland Oy 2024), jossa kuvataan Kilpilahti–Anttila voimajohtojen suunnittelualaueen ympäristön nykytila ja arvioidaan voimajohdon ympäristövaikutukset.

Johtoalueen muodostavat raivaamalla avoimena pidettävä johtoaukea ja säännöllisin väliajoin puustoa käsiteltävistä reunavyöhykkeistä. Voimajohdon omistaja ei omista voimajohtojen alla olevaa maata eikä puustoa, vaan voimajohdon omistaja lunastaa käyttöoikeuden johtoalueeseen. Johtoalue on rakennusrajoitusalue, jolle ei saa rakentaa rakennuksia. Johtoalue

mitoitetaan niin leveäksi, ettei reuna-alueella kasvava puusto pääse aiheuttamaan häiriötä sähkönsiirrolle. Puuttoman johtoukean molemmin puolin sijaitsevat kymmenen metrin reunavyöhykkeet, joilla puuston korkeutta on rajoitettu.

Hankkeen toteuttamisen meluvaikutukset kohdistuvat rakennusaikaan, jolloin hakkuut, työkoneilla liikkuminen, perustustyöt sekä räjähdeliitosten tekeminen aiheuttavat hetkittäistä meluhaittaa. Toiminnan aikana voimajohtolinjoista ei aiheudu melua lukuun ottamatta tietyissä olosuhteissa mahdollisesti johdon läheisyydessä kuuluva sirisevä koronaääni. Voimajohtojen rakentamisessa voi aiheutua hyvin vähäistä ja syntypisteen läheisyyteen rajoittuvaa tärinää, mikäli pylväasperustusten toteuttaminen edellyttää louhintaa. Voimajohto rakenteineen suunnitellaan kestäväksi 50 vuoden käyttöä.

Anttila–Kilpilahti välille suunnitellut voimajohdot sijoittuvat lähes kokonaan nykyisen olemassa olevan johtoalueen ja junaradan rinnalle. Suunniteltujen voimajohtovaihtoehtojen ympäristö on voimakkaasti ihmisvaikutteista, ja etenkin reitin eteläosassa on teollisuusaluetta, jossa sijaitsee Kilpilahden jalostamon lisäksi jätekeskus ja Itä-Uudenmaan ajoharjoittelurata. Lisäksi voimajohdon reitille sijoittuu maa- ja metsätaloustoimintaa kuten viljelykäytössä olevia peltoaukeita ja harvennettuja kasvatusmetsiä sekä hakkuuaukkoja.

Voimajohtoreitti sijoittuu pääosin maaseutualueelle, mutta myös pieniltä osin etenkin eteläosassa kyläalueelle. Karttatarkastelun perusteella Anttila–Kilpilahti voimajohtovaihtoehdon A välittömään läheisyyteen alle 100 metrin etäisyydelle sijoittuu kolme lomarakennusta, mutta ei asuinrakennuksia. Vaihtoehtojen B ja C läheisyyteen 100 metrin säteellä ei sijoitu loma- tai asuinrakennuksia. Lähimmät asuinrakennukset sijoittuvat noin 155–195 metrin etäisyydelle riippuen valittavista vaihtoehdoista. Lähimmät lomarakennukset sijaitsevat noin 30–85 metrin etäisyydellä voimajohdosta A Västergårdin ja Kvarnskögenin alueella sekä 125–130 metrin etäisyydellä voimajohdosta B ja C.

Hankealue sijoittuu Suomenlahden rannikkoalueen (81) ja Mustijoen vesistöalueen (19) päävesistöalueille. Voimajohdon reitin varrella ei sijaitse virtavesiä, järviä tai muita vesistöjä lukuun ottamatta muutamia metsätalouden tarpeisiin kaivettuja ojia sekä luonnontilaisempaa ojaosuutta Taviskärretin ja Romoskärretin välisellä alueella.

Suunnitellut voimajohdot eivät sijoitu missään tarkasteltavassa vaihtoehdossa luokitelluille pohjavesialueille. Lähin luokiteltu pohjavesialue, Mickelsböle (0161307), sijaitsee noin 1,9–2,1 kilometrin etäisyydellä voimajohtovaihtoehtojen A–C itäpuolella. Alue on luokiteltu 1. luokkaan. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan pohjavesivaikutuksia tai vaikutuksia ympäristön vesistöihin, pintavesien virtaukseen tai valuma-alueisiin.

Uuden voimajohdon rakennushankkeella ei ole merkittäviä vaikutuksia maankäyttöön nykyiseen tilanteeseen verrattuna. Voimajohto rajoittaa maankäyttöä johtoalueella ja osin sen läheisyydessä. Pääsääntöisesti voimajohtoalueella ei voi olla rakennuksia tai rakennelmia, eikä voimajohtoalueella tapahtuva toiminta saa vaarantaa sähköturvallisuutta. Suorat maankäyttövaikutukset jäävät voimajohtohankkeissa yleensä paikallisiksi ja ne kohdistuvat pääsääntöisesti voimajohtoalueeseen.

Kokonaisuutena hankkeesta elinympäristöön ja viihtyisyyteen kohdistuvien vaikutusten arvioidaan jäävän vähäisiksi, sillä alueella on ennestään runsaasti rakennettua ympäristöä, jonka yhteyteen uudet voimajohdot sijoittuvat. Lisäksi voimajohdoilla on tarkoitus korvata olemassa olevat 110 kV:n voimajohdot kyseisellä yhteysvälillä vai hieman nykyisistä linjauksista poiketen. Ja vanhat johtimet ja pylvääät tullaan purkamaan uusien valmistuessa, jolloin muutos alueen käytössä nykytilanteeseen verrattuna on pieni. Hankkeesta ei arvioida aiheutuvan vaikutuksia terveyteen.

Ympäristöterveydenhuollon päällikkö

Ympäristöterveysjaosto päättää antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Koska suunnitellun toiminnan vaikutusalueella ei ole lähellä olevaa asutusta, ei YVA:lle ole terveydensuojelulain mukaista tarvetta.

Ympäristöterveysjaostolla ei ole asiasta muuta huomautettavaa.

Pykälä tarkastetaan heti.

Päätös:
Ehdotus hyväksyttiin.

Pykälä tarkastettiin heti.